

COC vraagt al lang dat leraren zich opnieuw zouden kunnen focussen op hun kerntaken. Het zullen vanaf nu alleen die kerntaken zijn die duidelijk in hun functiebeschrijving staan.

Meer en sneller benoemen, meer professionalisering in functioneren en evalueren

COC bereikt na meer dan twee jaar debat en onderhandelingen een duurzaam akkoord over de nieuwe principes van evaluatie en ontslag. Op vraag van de minister van Onderwijs en de koepels werd dat akkoord gekoppeld aan meer en snellere vaste benoemingen. Voor COC is het onder andere belangrijk dat de functiebeschrijving ingeperkt wordt tot de kerntaken. Dat komt de professionalisering van onderwijs en de aantrekkelijkheid van het beroep ten goede en betekent een eerste stap naar een échte focus op kerntaken. Ook de rechtszekerheid voor het personeel blijft bij de evaluatieprocedure overeind.

Dat deze twee dossiers aan elkaar gekoppeld werden, was te begrijpen vanuit het standpunt van de minister en de onderwijsverstreckers. Dat maakte de onderhandelingen voor hen verteerbaar. Voor COC vormde die koppeling daarentegen geen voorwaarde. Toegevingen in het ene dossier moesten voor COC niet dienen als compensatie voor het andere. COC bekeek de twee dossiers dus afzonderlijk: de inhoud van beide moest voor COC aanvaardbaar zijn.

Meer en snellere vaste benoemingen

COC was niet meteen een grote voorstander van een snellere vaste benoeming. Dat kan namelijk veel druk zetten op het groeiproces en de groeikansen van een personeelslid. Het kan zelfs tot een averechts effect leiden, waarbij de samenwerking te snel beëindigd wordt. Onderwijspersoneel moet immers voldoende tijd krijgen om te groeien in een boeiende, uitdagende, maar complexe job. Daarom vroeg COC naar bijkomende investeringen in aanvangsbegeleiding. Dat de minister dat engagement nu aangaat, vindt COC dan ook een goede zaak. Bovendien drong COC aan op een monitoring van het nieuwe benoemingssysteem, waarbij scholen gegevens zullen moeten aanleveren over de begeleiding van startende personeelsleden. Tot slot vindt COC het ook belangrijk dat personeelsleden die werkpunten krijgen en daardoor nog bijkomende dagen moeten presteren om in aanmerking te komen voor een vaste benoeming, voorrangrecht krijgen bij een nieuwe aanstelling in een volgend schooljaar tegenover totaal nieuwe personeelsleden.

De minister komt ook tegemoet aan een grote en terechte zorg van onze leden, namelijk de lange wachttijd voor een vaste benoeming. Een belangrijke hindernis daarvoor is nu definitief weggenomen: ook al staat iemand in een verlofstelsel van een ander personeelslid, toch zal voortaan in veel van die gevallen een vaste benoeming snel mogelijk worden.

Anders evalueren is meer professionaliseren

COC vraagt al lang dat leraren zich opnieuw zouden kunnen focussen op hun kerntaken. Het zullen vanaf nu alleen die kerntaken zijn die duidelijk in hun functiebeschrijving staan en het zullen die kerntaken zijn waarop ze geëvalueerd worden. Leraren zullen zich kunnen concentreren op waar ze voor hebben gekozen: lesgeven aan hun leerlingen in de klas. Hun kerntaken liggen vast. Dat zal niet alleen de job aantrekkelijker maken, dat zal ook leiden tot meer professionalisering. Het zal voor leraren immers duidelijk zijn waar ze wel of niet aan moeten werken. De dikke telefoonboeken met functiebeschrijvingen die ontstaan zijn in 2007 (twee jaar later voor het deeltijds kunstonderwijs en het basisonderwijs) verdwijnen. Onderwijspersoneel zal veel beter weten waar het aan toe is.

Professionalisering van schoolleiding was voor COC al lang een belangrijk aandachtspunt. Eindelijk moeten nu ook directies en schoolbesturen door de nieuwe regelgeving gaan professionaliseren. Evaluatoren zullen een opleiding moeten volgen. Dat was de voorbije 14 jaar niet mogelijk, nu wel. En wanneer die opleiding niet (tijdig) gevolgd wordt, zullen evaluatoren niet langer kunnen evalueren of als tweede evaluator aangesteld kunnen worden. Evaluatoren moeten ook hiërarchisch meerderen blijven. Daarover discussieerden de sociale partners lang en fel. De minister gaat bovendien het engagement aan om de gesprekken over het competentieprofiel voor schoolleiders versneld op te starten. Ook dat is een vraag die COC al enkele jaren stelt, want scholen hebben nood aan een sterke schoolleiding die een kwaliteitsvol personeelsbeleid kan voeren.

Dialog

Personeel heeft nood aan een evaluator die bereikbaar en aanspreekbaar is. Formele, maar zeker ook informele gesprekken moeten nu meer dan ooit mogelijk worden. Ze gebeurden tot nu toe te weinig. Uit een enquête die COC in 2019 hield bij haar afgevaardigden van 517 instellingen, bleek dat sinds 2007 slechts een derde één functioneringsgesprek en een derde zelfs helemaal geen functioneringsgesprek kreeg conform het decreet. Zestig procent van het personeel had op dat ogenblik nog nooit een evaluatiegesprek gehad en dertig procent kreeg slechts één evaluatiegesprek. Dat zijn gegevens die botsen met principes van een modern personeelsbeleid in onderwijs.

Behoud rechtszekerheid bij evaluatie

Maar misschien nog het belangrijkste ... Het onderwijspersoneel kan nog altijd blijven rekenen op rechtszekerheid. Iedereen verdient een kans om fouten te herstellen. Wie minder goed functioneert, zal een aantoonbaar coachingstraject moeten krijgen. Evaluatie is niet mogelijk wanneer er geen functiebeschrijving is. Bovendien moet het personeelslid die functiebeschrijving vanaf de eerste dag van aanstelling krijgen. Evaluatie kan ook niet zonder persoons- of ontwikkelingsgerichte doelstellingen, schriftelijk vastgelegd in een verslag en gemotiveerd op basis van vastgestelde tekortkomingen. Een eventueel ontslag voor een vastbenoemd personeelslid of een tijdelijke van doorlopende duur kan ten vroegste uitgesproken worden na een termijn van 12 maanden (zomervakantie niet meegeteld). In die periode moeten twee evaluatiemomenten gebeuren, die telkens na een begeleidingstraject van minimaal 120 dagen kunnen plaatsvinden.

Voor COC is dit een duurzaam akkoord, waarmee we een groot hoofdstuk over functioneren en evalueren voor lange tijd afsluiten. We danken alle sociale partners voor het kritische, maar constructieve overleg.

Koen